

Тэма: Перапіс галосных О, Э, А; Е, Ё, Я; спалучэнняў галосных у запазычаных словах.

Мэты: пашырыць веды аб перапісе галосных О, Э, А. і ўдасканаліць

1. Перапіс галосных О, Э, А

1. Размяркуйце словы ў табліцу адпаведна пунктам правіла “Перапіс галосных о, э, а”.

Юпітэр джэмпер купэ сурвэтка брысці дэманстрацыя Ландэр
Одэр прынтэр Мерымэ капэла аўтсайдар Оксфард кіно
шарсцяны катэт шараваты прэм’ера шаптаць шасцёра Шэкспір
Рэмарк грэйпфрут ордэн кватарант коклюш форзац фольга дэбют
дрымота сыроватка

№	Пункт правіла	Словы
1.	Літара о пішацца пад націскам	ордэн фольга коклюш Оксфард кіно форзац сыроватка
2.	Літара э пішацца пад націскам	джэмпер купэ сурвэтка капэла
3.	Не пад націскам о, э пераходзяць у а	шарсцяны шараваты шаптаць шасцёра кватарант
4.	Ро, ло чаргуецца з ры, лы	брысці дрымота
5.	Канцавыя ненаціскныя - эль, -эр у запазычаных словах перадаюцца як -аль, -ар	прынтэр аўтсайдар
6.	Ва ўласных запазычаных імянах захоўваюцца канцавыя -эль, -эр	Ландэр Одэр Юпітэр Мерымэ
7.	У некаторых запазычаных словах э захоўваецца не пад націскам	дэманстрацыя катэт прэм’ера Шэкспір Рэмарк грэйпфрут дэбют

2. Змяніце словы або падбярыце аднакаранёвыя словы так, каб націскныя *о, э* сталі не пад націскам.

Узор: *восем* – *васьмёрка*.

Поўнач –
Стрэхі –
Дождж –
Шоўк –
Просьба –
Мора –
Мова –
Чорны –

Шэсць –
Ацэнка –
Стог –
Трэсці –
Поспех –
Чэрствы –
Шэпт –
Адрэзаць –

3. Устаўце прапушчаныя літары.

Тун ль, экз мпляр, д лікатны, р монт, інж нер, тры , ар ндатар,
шніц ль, камп'ют р, бр зент, лод р, поч рк, класт р, канц лярыя,
бесц р монны, орд р, Ч рнышэўскі, бухгалт р, світ р, кр млёўскі,
п'ед стал, п лымя, р прадукцыя, каф , кандыт р, ж мчужына,
кр шыць, ж луд, інт рнэт, р зюм , выкр сліць, с рдэчны, ж мчуг.

4. Перацягніце словы ў адпаведны слупок табліцы, уставіўшы патрэбныя літары.

Др..вотня ц..гла м..ладзь пір..г р..спубліка бр..вы эпіт..т
др..бны зашч..бечуць пр..зент кр..пасць ар..ндаваць др..ва сальфеджы..
п..шта Токі.. ш..птаць гл..таць ябл..чны р..сора адр..с кр..вавы
бр..во лат..рэя інж..нер ц..лафан маян..з л..пух

О	Э	А	Ы

5. Перакладзіце словы на беларускую мову.

Чеснок –
Яблоко –
Аромат –
Железо –
Стрекоза –
Почерк –
Блоха –
Редис –
Характеристика –
Реклама –

6. Выдзеліце словы, у якіх трэба ўставіць літару э.

Т..рапеўт ч..р..паха т..лефон д..сантнік ч..мадан кар..спандэнт
карц..р д..талёвы выстр..ліць канц..лярскі р..монт д..путат д..лікатэс
ст..лаж літ..ратура аранж..рэя лат..рэя ш..дэўр

7. Выдзеліце колерам радкі, дзе ва ўсіх словах пішацца літара э.

- А) Задр..маць, ц..нтральны, ч..мпіянат.
- Б) Тост..р, т..левізар, сч..рсцвелы.
- В) С..кратар, д..лікатэс, р..дыска.
- Г) Адр..мантаваць, лат..рэйны, ястр..б.

8. Выдзеліце колерам радкі, дзе ва ўсіх словах пішацца літара

ы.

- А) Тр..вога, т..хнічны, ж..рафа.
- Б) Мер..дыян, прагл..нуць, др..вотня.
- В) Ж..харка, бут..рброд, д..рэктар.
- Г) Д..рыжабль, др..жаць, гл..ток.

9. Запішыце словы, якія адпавядаюць наступным лексічным значэнням, устаўіўшы ў іх прапушчаныя літары.

Клей з мукі або крухмалу	
Спіртавы раствор пахучых рэчываў, ужываецца як касметычны і гігіенічны сродак	
Дарога з цвёрдым пакрыццём	
Карціна, напісаная вадзянымі фарбамі на свежаатынкаванай сцяне	
Рэч, якая беражліва захоўваецца як памяць пра мінулае	
Прамежак часу ў дзесяць дзён	
Тавараабменная здзелка, натуральны абмен	
Кіраўнік дзяржавы	
Крытычны водзыў пра твор, спектакль, фільм	
Дробная ракападобная марская жывёліна	

Словы для даведак: кр..ветка р..ліквія р..цэнзія д..када клейст..р шас.. фр..ска пр..зідэнт барт..р ад..калон

10. Злучыце слова з патрэбнай літарай.

А

Р..клама

Ш..рэць

Д..серт

Адажы..

Ш..снаццаць

Р..форма

Д..т..ктыў

Ц..гляны

Т..орыя

С..крэт

Ч..рпак

Ц..мент

Ц..рква

Э